

Aprenem de ben petits a compartir l'espai de la llar amb la família, amb els companys a l'escola, amb els veïnats al nostre edifici, o amb altres conductors i vianants als carrers. Hi ha unes normes de convivència establertes que fan compatible la nostra llibertat amb la dels altres. Sabem també que aquesta convivència es complica en situacions d'estrès, com la que vivim actualment amb la pandèmia. Ara el contacte amb la natura ens ofereix a molts una escapatori davant de les complicacions i tensions diàries generades per les limitacions de contacte social als entorns urbans.

Estimam la natura, admiram el paisatge, pujam muntanyes o passejam per una platja. La natura sembla oferir-nos un "tèntol", ens obri una finestra per on evadir-nos. Però què passa quan aquesta necessitat ens afecta a tots a la vegada?

Aquests darrers mesos tots ens hem adonat que, anem o anem quan sortim a la natura, hi trobam multitud de persones amb les mateixes necessitats que nosaltres d'esbarjo, de gaudi, de llibertat,... Som conscients que estam fent un ús intens dels espais naturals, i la capacitat de càrrega sovint supera els límits tolerables a molts llocs, minvant la qualitat de la visita. La pressió humana sobre els espais naturals de les Balears està actualment disparada, i aquesta situació

es produeix ja a les portes de la primavera, època de reproducció per a moltes espècies. Així, els propers mesos els efectes del nostre ús intens del medi natural no es limitaran simplement a la massificació pública i conseqüent pèrdua de sensació de naturalitat, sinó que afectaran de forma especialment important a la fauna silvestre, els seus habitants de ple dret.

En alguns dels espais naturals que ja estan protegits es disposa de normativa, equipaments i personal de gestió que ajuden a fer compatible el gaudi i l'esbarjo amb la conservació dels valors naturals, amb un enfocament que prioritza (o hauria de prioritzar) la protecció de la flora i la fauna presents. Hi trobam mitjans interpretatius i infraestructures que ens faciliten la comprensió i el gaudi, però també hi trobam (tot i que certament no sempre amb la suficiència necessària) limitacions i vigilància per tal que l'ús públic no afecti negativament les espècies i els hàbitats més sensibles.

Però què passa quan l'espai no està especialment protegit, o no disposa dels mitjans necessaris per a garantir la protecció, i alhora és sensible perquè hi habiten espècies amenaçades? És el cas per exemple de la majoria de petites zones humides, dels illots i dels sistemes dunars. Una de les espècies que requereix aquests entorns i que es veu i es

veurà especialment afectada els mesos vinents per l'intens ús públic del medi natural és el tirurillo camanegre, *Charadrius alexandrinus*. Fa dècades que les seves poblacions van a la baixa de forma alarmant a les Balears, per la degradació o pèrdua de les seves localitats de nidificació a la costa. A la urbanització d'alguns enclaus que ocupava en el passat hem d'afegir que cada primavera i estiu transitam o ocupam de forma massiva les platges i dunes, molestant les aus que es veuen obligades a deixar desprotegits els seus nius, o fins i tot trepitjam sense voler els ous extremadament mimètics, bé nosaltres o les nostres estimades mascotes, que també troben amb facilitat els pollets que encara no volen. Davant aquestes molèsties, sovint fugen fins als illots, però aquí també desembarcam amb barques, surf de rem o arribam nedant.

La convivència amb aquestes espècies ha de ser possible si ens comportam responsablement en aquests espais litorals. Si no sortim dels camins, no desembarcam als illots i duim els cans fermats podríem apuntalar la seva supervivència. Però per a molts això implica una limitació a la seva llibertat. Serem capaços d'entendre i de fer entendre que les normes de convivència no només són imprescindibles entre els humans sinó també entre nosaltres i la resta d'habitants del planeta? •

CAT ARTIGUES

PRINCIPIS DE L'ANELLAMENT CIENTÍFIC

Per **Pere J. Garcias**

Com a tota activitat humana, l'anellament no sorgeix talment com el coneixem en l'actualitat. De fet ja els grecs es demanaven com era que durant els hiverns desapareixen les oronelles *Hirundo rustica* dels camps per tornar a comparèixer a la primavera. Així mateix s'adonaren que a l'hivern, com aquí, les garrigues i marines hel·lèniques estaven farcides de ropits *Erithacus rubecula*, entre moltes altres espècies, men-

tre que a finals de l'hivern semblava que es fonien i era quan, de sobte, es començaven a veure coa-roges *Phoenicurus phoenicurus*. Per explicar aquests canvis de fauna, Aristòtil pensava que a l'hivern les oronelles es refugiaven al fons dels estanys, enterrades sota el fang, per passar els mesos freds, mentre que els hivernals ropits esdevenien acolorides coa-roges durant els mesos càlids.

John James Audubon (esquerra) i Johan Christian Mortensen (dreta)

